

علت تاخیر دور ششم گفت‌وگوی تهران و ریاض در بغداد چه بود؟

روزنامه العربی الجديد با انتشار یادداشتی، با اشاره به این‌که ریاض و تهران خواستار به تاخیر افتادن دور جدید گفت‌وگوها در بغداد شده‌اند، به بررسی چرایی این امر پرداخت.

به گزارش سایت خبری پرسون، ایران و عربستان بعد از قطع روابط دیپلماتیک دو کشور در دی ماه ۱۳۹۴، از فروردین ۱۴۰۰ گفت‌وگوهای را در سطح امنیتی آغاز کرده‌اند. تاکنون پنج دور از این مذاکرات برگزار شده است که آخرین آن در اوایل اردیبهشت‌ماه سال جاری در بغداد برگزار شد و قرار بود دور ششم این گفت‌وگوها در اواخر ژوئیه گذشته در عراق برگزار شود، اما تاکنون به تاخیر افتاده است.

روزنامه «العربی الجديد» با انتشار گزارشی در این خصوص نوشت که بحران سیاسی در عراق که طی هفته‌های اخیر تشدید شده و خود را به صورت تظاهرات‌ها و اعتراض‌های خیابانی نمایان کرده، موجب شد تا دور ششم گفت‌وگوی تهران و ریاض که قرار بود در بغداد برگزار شود، به تاخیر افتد. این در حالی است که گفت‌وگوی میان ایران و عربستان سعودی پس از آن‌که تلاش‌های دولت عراق برای جمع کردن طرفین دور یک میز واحد نتیجه داد، از آوریل ۲۰۲۱ در بغداد آغاز شد و تاکنون پنج دور آن برگزار شده است.

تأثیر بحران عراق بر گفت‌وگوی تهران و ریاض

یک منبع آگاه در وزارت خارجه عراق در گفت‌وگو با العربی الجديد، تصریح کرد: «قرار بود دور ششم گفت‌وگوی ایران و عربستان در اواخر ژوئیه گذشته برگزار شود و بغداد مقدمات لازم برای برگزاری این دور از نشست را که قرار بود با مشارکت مقامات مسئول ارشد از دو طرف برگزار شود، تدارک دیده بود. اما تحولات سیاسی در عراق و پس از آن، حمله طرفداران جریان صدر به منطقه سبز موجب شد تا این دور از گفت‌وگو، به تاخیر افتاد».

این منبع توضیح داد: «به تاخیر افتادن دور ششم گفت‌وگوی مذکور، به درخواست تهران و ریاض بوده نه بغداد. این دو طرف تأکید کردند که وضعیت سیاسی در عراق در سایه تشدید اختلافات و درگیری میان طرف‌های سیاسی تحسن طرفداران جریان صدر در داخل منطقه سبز و در نزدیکی مناطقی که همواره گفت‌وگوهای ایران و عربستان در آن برگزار می‌شد، برای برگزاری این دور از گفت‌وگو در سطح وزراء مهیا نیست».

به گفته این مقام مسئول، «دولت عراق به تهران و ریاض تأکید کرده که منطقه کاملاً در امنیت است و برای برگزاری این دور از گفت‌وگو آماده است. تحسن صدی‌ها و بحران سیاسی بر این دور از گفت‌وگو میان دو طرف سعودی و ایرانی تأثیری نخواهد گذاشت. اما دو طرف مذکور ترجیح دادند که این گفت‌وگو به تاخیر افتد».

وی تأکید کرد که دولت مصطفی الکاظمی، همچنان برای برگزاری دور جدید گفت‌وگو میان ایران و عربستان سعودی تلاش می‌کند به ویژه که ممکن است، بحران سیاسی در عراق به طول انجامد و برای همین نباید گفت‌وگوی مذکور را به این بحران مرتبط کرد.

انتظار برای فراهم شدن زمینه مناسب برای گفت‌وگوی بغداد و تهران

چند روز پیش، «محمد ایرانی» سفیر جمهوری اسلامی ایران در کویت در گفت‌وگو با روزنامه «الرأی» این کشور، علت تعویق گفت‌وگوی ایران و عربستان سعودی را تشریح کرده بود. سفیر ایران در کویت در این باره گفت: «قرار بود که دور ششم مذاکرات میان [ایران] و عربستان سعودی، ماه گذشته، در عراق برگزار شود؛ مذاکراتی که طبیعتاً به محض پایان این مرحله و در صورت دعوت کشور میزبان برای رایزنی، با دیدار حسین امیرعبداللهیان وزیر امور خارجه و فیصل بن فرحان همتای سعودی او همراه می‌شد».

وی افزود: «پس از رویدادهای اخیر در عراق، [چشم‌انتظاری] تا زمانی که کشور میزبان آماده میزبانی و مدیریت مذاکرات شود، امری طبیعی است». ایرانی همچنین خبر داد: «موضوع گفت‌وگو در دور ششم گفت‌وگو، مورد توافق قرار گرفته است؛ اما باید تا زمان فراهم شدن زمینه مناسب برای گفت‌وگو در عراق صبر کرد. کمیته‌های ایرانی و سعودی آماده ازسرگیری مذاکرات هستند».

سفیر جمهوری اسلامی ایران همچنین افزود: «مقامات ایرانی بسیار به روند گفت‌وگوها خوشبین هستند؛ اما باید منتظر دعوت عراق از طرفین برای ازسرگیری دور ششم پس از رویدادهای اخیر در عراق باشیم».

از سوی دیگر، «مثنی امین» عضو کمیسیون روابط خارجه در پارلمان عراق در گفت‌وگوی تلفنی با «العربی الجديد»، تصریح کرد: «بحران سیاسی تأثیر زیاد و مستقیمی بر عدم برگزاری دور جدید گفت‌وگوی ایران و عربستان سعودی داشت. این گفت‌وگو نیازمند یک وضعیت سیاسی باثبات است. عامل ثبات رمز موفقیت بغداد در میزبانی چندین دور از این گفت‌وگوها بود».

وی توضیح داد که عراق در نزدیک‌تر کردن دیدگاه‌های تهران و ریاض به موفقیت‌های بزرگی دست یافته، به‌ویژه که این اقدام عراق از سوی همه گروه‌ها

و احزاب سیاسی عراق حمایت می‌شد و همه می‌دانستند که آرامسازی میان ایران و عربستان سعودی به عراق و کل منطقه خدمت خواهد کرد. به همین دلیل عراق، بازیگر مهمی در این آرامسازی فضا میان ریاض و تهران بود و همچنان در این مسیر کار می‌کند.

امین افزود: دولت عراق از جدی بودن بحران سیاسی در کل وضعیت عراق آگاه است و به همین دلیل است که مدتی است در مسیر حمایت از گفت‌وگوها و نشست‌های نیروهای سیاسی برای حل این بحران، حرکت می‌کند. دولت می‌خواهد بخشی از راه‌حل بحران باشد تا در چارچوب تنظیم روابط و توازن‌های منطقه‌ای و بین‌المللی یا ایجاد همگرایی در دیدگاه‌ها بین تهران و ریاض، مانعی باشد. دلیل حمایت آن از گفت‌وگوهایی مستقیمی که دو طرف را گرد هم می‌آورد، همین است.

دشواری میزبانی بغداد برای گفت‌وگوی منطقه‌ای

در مقابل، «احمد الشریفی» تحلیلگر سیاسی در گفت‌وگو با العربی الجديد گفت: «بحران سیاسی عراق قطعاً در سطوح منطقه‌ای و بین‌المللی پیامدهایی دارد، به‌ویژه که برخی از طرف‌های این بحران و منازعه سیاسی در سطح منطقه‌ای حمایت می‌شوند و در نتیجه به تعویق افتادن دور جدید گفت‌وگو بین ایران و عربستان طبیعی است. به ویژه که درگیری‌های سیاسی در عراق به مرحله خطرناکی رسیده است و احتمال درگیری و برخورد میان طرف‌های مختلف، بالا رفته است.

وی تصریح کرد: «میزبانی هر کنفرانس یا گفت‌وگوی منطقه‌ای و بین‌المللی در خاک عراق مستلزم یک زمینه سیاسی باثبات است و این امر در حال حاضر در بغداد وجود ندارد، به خصوص که منطقه بین‌المللی و دولتی (منطقه سبز) توسط حامیان جریان صدر احاطه شده است. حامیان جریان صدر در داخل این منطقه تحصن می‌کنند و حامیان چارچوب هماهنگی در نزدیکی دیوارهایی این منطقه و یکی از دروازه‌های اصلی آن تجمع می‌کنند. این امر موید دشواری میزبانی پایتخت برای هرگونه گفت‌وگوی منطقه‌ای و بین‌المللی است».

الشریفی تصریح کرد: «دور جدید گفت‌وگوهای ایران و عربستان در دوره آتی به دلیل بحران سیاسی عراق به تعویق خواهد افتاد و برگزاری این دور با حل بحران سیاسی در داخل عراق ارتباط مستقیم دارد. به همین دلیل الکاظمی سخت تلاش می‌کند تا بحران عراق را حل کند، اما در واقع هیچ نشانه‌ای از نزدیک بودن راه حل وجود ندارد و احتمال می‌رود که طی روزهای آتی، اوضاع تشدید شود».

منبع: ایرنا